

Cirkulärnr: 2004:63
Diariernr SK: 2004/1736
Diariernr Lf: 1062/04
P-cirknr: 2004-2:16
Nyckelord: Arbetsrätt, beredskapsersättning, BMD01
Handläggare: Håkan Palling
Avdelning: Arbetsgivarpolitiska avdelningen
Sektion/Enhet: Förhandlingsenheten
Datum: 2004-08-26
Mottagare: Kommunstyrelsen, Personalfrågor
Rubrik: Arbetsdomstolens dom 2004 nr. 7 om tjänstgöringshinder förelegat för en deltidsanställd brandman som genomgått utredning med anledning av misstanke om hjärtfel
Bilagor: Arbetsdomstolens dom 7/04

CIRKULÄR

Personalpolitik: 2004-2:16

Nyckelord: Arbetsrätt,
beredskapsersättning, BMD01

*Arbetsgivarpolitiska avdelningen
Förhandlingsenheten
Håkan Palling*

2004-08-24

Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Räddningstjänsten

Arbetsdomstolens dom 2004 nr. 7 om tjänstgöringshinder förelegat för en deltidsanställd brandman som genomgått utredning med anledning av misstanke om hjärtfel

Arbetsdomstolen (AD) har i dom 2004 nr. 7 mellan Ljusdals kommun och Brandmännens Riksförbund prövat frågan om tjänstgöringshinder förelegat för en deltidsanställd brandman under den tid denne genomgått utredning med anledning av misstanke om hjärtfel.

Bakgrund

Östen E. var anställd som deltidsbrandman vid räddningstjänsten i Ljusdals kommun. I mars 2001 genomgick Östen E. en läkarundersökning enligt AFS 1995:1 som omfattar bl.a. arbetsprover med EKG-undersökning. Läkarundersökningen avbröts då läkaren fattade misstanke om att Östen E. led av myocardiischemi, dvs. syrebristtillstånd i hjärtmuskulaturen vid ansträngning. Efter omfattande undersökningar som kom att pågå under ett och ett halvt års tid kunde det konstateras att Östen E. inte led av den misstänkta hjärtsjukdomen.

Östen E. fick besked av läkaren att han inte fick rök- eller kemdyka eller utföra andra fysiskt ansträngande arbetsuppgifter under den tid då den medicinska utredningen pågick. Östen E. fullgjorde inte beredskapstjänst under utredningstiden. Han sade upp sin anställning vid räddningstjänsten i anslutning till att den medicinska utredningen avslutades i september 2002.

Östen E:s fackliga organisation Brandmännens Riksförbund (BRF) påkallade tvisteförhandling då de ansåg att kommunen i realiteten avstängt honom under den tid medicinsk utredning pågick samt att han skulle ha erhållit beredskaps-

ersättning som om han varit i tjänst under motsvarande tid. Efter tvisteförhandlingar mellan parterna hävdade BRF tolkningsföreträdare enligt 35 § MBL.

Kommunen ansökte därefter om stämning å BRF i Arbetsdomstolen och yrkade att domstolen fastställde att Östen E. under den tid då medicinsk utredning pågick inte var berättigad till de ersättningar som enligt kollektivavtalet BMD 01 utgår till en deltidsbrandman som är i tjänst, eftersom tjänstgöringshinder förelåg under motsvarande tid.

BRF bestred kommunens yrkanden och i en genstämning påstod förbundet att kommunen dels stängt av Östen E. utan att vägande skäl förelegat dels brutit mot MBL då kommunen inte förhandlat med förbundet före den påstådda avstängningen. BRF framställde också skadeståndsyrkanden till såväl Östen E. som till förbundet.

Arbetsdomstolen

AD konstaterar inledningsvis att parterna är överens om att enligt kollektivavtalet utgår ersättning till deltidsbrandman endast under förutsättning att denne faktiskt fullgör beredskap- och räddningstjänst. Vidare konstateras också att det enligt avtalet föreligger en skyldighet att anmäla om tjänstgöringshinder föreligger och likaså anmäla när hindret upphört

AD prövar därefter frågan om det förelegat tjänstgöringshinder på att Östen E. ej fick rök – eller kemdyka? Enligt kommunen är det nödvändigt att alla brandmän som ingår i kommunens beredskapsstyrka kan rök-och kemdyka.

AD fäster vikt vid kommunens dokument om ”Normer och rutiner för Ljusdals räddningstjänst” som utformats efter samråd med berörda fackliga organisationer. I det framgår att den som inte klarar föreskrivna tester inte får ingå i beredskapsstyrka. Dokumentet syftar till att minimera riskerna för brandpersonalen samt att säkerställa en hög kvalitet vid insats.

AD gör en bedömning om de krav som policyn uppställer kan anses sakligt motiverade. Domstolen hänvisar till tidigare uttalande i mål AD 2002 nr 32 som gällde uppsägning av en heltidsanställd brandman som inte klarat de för rök-och kemdykning aktuella testerna.

Arbetsdomstolen finner att kommunen har haft rätt att utgå från att det av medicinska skäl varit direkt olämpligt för Östen E. att under tiden som det misstänkta hjärtfelet utreddes ingå i beredskapsstyrka.

Eftersom tjänstgöringshinder förelegat har Östen E. inte varit berättigad till sådan ersättning som han skulle ha fått om han hade fullgjort beredskaps- eller räddningstjänst

BRF's yrkande om skadestånd avvisas därmed också genom att kommunen ej kan anses ha avstängt Östen E. från arbete eftersom det förelegat tjänstgöringshinder.

Kommentar

Utgången i målet stärker vår uppfattning att det för arbetstagare som ingår i styrkor med uppdrag att genomföra rök- och kemdykarinsatser är angeläget att ställa kravet om godkända testresultat enligt AFS 1995:1. Vidare är det en fördel om arbetsgivaren tagit fram ett policydokument som anger normer och handläggningsrutiner i samband med hälsoundersökningar och tjänstbarhet. Vid bedömningen om tjänstgöringshinder föreligger bör detta styrkas av läkare om tjänstgöringshinder beror på medicinska orsaker.

Om en brandman överhuvud taget inte kan fullgöra sina åtaganden som brandman får arbetsgivaren på sedvanligt sätt överväga åtgärder för att anställningen skall upphöra.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Arbetsgivarpolitiska avdelningen
Förhandlingsenheten

Staffan Löwenborg

Håkan Palling

Bilagor

Arbetsdomstolens dom 7/04